

PATVIRTINTA

Lietuvos Respublikos apskaitos instituto
standartų tarybos 2003 m. gruodžio 18 d.
nutarimu Nr. 1

22-ASIS VERSLO APSKAITOS STANDARTAS „UŽSIENIO VALIUTOS KURSO PASIKEITIMAS“

(Žin., 2004, Nr. 20-616; 2006, Nr. 80-3174)

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

1. Šio standarto tikslas – nustatyti įmonės sandorių užsienio valiuta bei užsienyje veikiančių kontroliuojamų ir asocijuotų įmonių veiklos rezultatų apskaitos bei valiutų kursų pokyčių pateikimo finansinėje atskaitomybėje tvarką.

2. Standartas taikomas:

2.1. sandorių užsienio valiuta apskaitai;

2.2. perskaičiuojant užsienyje veikiančių kontroliuojamų ir asocijuotų įmonių finansinę atskaitomybę konsoliduojant ir investicijų apskaitai taikant nuosavybės metodą.

3. Standartas netaikomas:

3.1. apsidraudimo sandorių užsienio valiuta apskaitai;

3.2. perskaičiuojant finansinės atskaitomybės rodiklius kita valiuta dėl vartotojų patogumo.

II. PAGRINDINĖS SĄVOKOS

Finansinės atskaitomybės valiuta – valiuta, naudojama sudarant įmonės finansinę atskaitomybę.

Grynosios investicijos į veiklą užsienyje – užsienio įmonės nuosavo kapitalo dalis, tenkanti finansinę atskaitomybę teikiančiai įmonei.

Sandoris užsienio valiuta – sandoris, kurį sudarant mokėtinos ir (ar) gautinos sumos išreiškiamos ne finansinės atskaitomybės valiuta.

Sąvoka pakeista:

Nr. VAS-7, 2006-07-14, Žin., 2006, Nr. 80-3174 (2006-07-22)

Tikroji vertė – suma, už kurią gali būti apsieista turtu ar paslaugomis arba kuria gali būti užskaitytas tarpusavio įsipareigojimas tarp nesusijusių šalių, kurios ketina pirkti/parduoti turtą arba užskaityti tarpusavio įsipareigojimą.

Užsienio įmonė – užsienyje esanti dukterinė, asocijuota, pagal jungtinės veiklos (partnerystės) sutartį kontroliuojama ar bendro pavaldumo įmonė.

Sąvoka pakeista:

Nr. VAS-7, 2006-07-14, Žin., 2006, Nr. 80-3174 (2006-07-22)

Užsienio valiuta – kita nei įmonės finansinės atskaitomybės valiuta.

Valiutiniai straipsniai – pinigai bei kitas finansinis turtas užsienio valiuta ir finansiniai įsipareigojimai, pagal kuriuos bus gauta ar sumokėta fiksuota arba aiškiai nustatoma užsienio valiutos suma.

Valiutos kursas – skelbiamas oficialus valiutos, naudojamos ūkinėms operacijoms ir ūkiniams įvykiams apskaitoje registruoti ir finansinei atskaitomybei sudaryti, ir užsienio valiutos santykis.

Sąvoka pakeista:

Nr. VAS-7, 2006-07-14, Žin., 2006, Nr. 80-3174 (2006-07-22)

III. SANDORIŲ UŽSIENIO VALIUTA PIRMINIS PRIPAŽINIMAS

4. Sandoris užsienio valiuta pirminio pripažinimo metu turi būti įvertinamas finansinės atskaitomybės valiuta pagal sandorio dienos valiutos kursą.

5. Išimtiniais atvejais, kai valiutos kursų svyravimai nereikšmingi ir kiekvieną sandorį atskirai įvertinti sandorio dienos valiutos kursu netikslinga, gali būti taikomas vidutinis savaitės ar mėnesio valiutos kursas.

6. Komandiruotės išlaidos, padarytos užsienio valiuta, įvertinamos finansinės atskaitomybės valiuta, taikant išvykimo į komandiruotę dieną galiojantį valiutos kursą.

IV. BALANSO STRAIPSNIŲ UŽSIENIO VALIUTA ĮVERTINIMAS BALANSO DATA

7. Valiutiniai straipsniai balanse turi būti įvertinami finansinės atskaitomybės valiuta, taikant balanso datos valiutos kursą.

8. Įsigijimo savikaina apskaitomas už užsienio valiutą pirktas turtas balanse turi būti įvertinamas finansinės atskaitomybės valiuta, taikant pirminio pripažinimo metu (sandorio dieną) galiojusį valiutos kursą.

9. Turtas, kurio tikroji vertė nustatoma užsienio valiuta, balanse turi būti įvertinamas finansinės atskaitomybės valiuta, taikant tikrosios vertės nustatymo dienos valiutos kursą.

V. VALIUTOS KURSŲ SKIRTUMAI

10. Skirtumai, kurie susidaro apmokėjus valiutiniuose straipsniuose užregistruotas sumas kitu valiutos kursu nei pirminio pripažinimo metu arba paskutinės finansinės atskaitomybės data (jeigu valiutiniai straipsniai buvo pripažinti ankstesniais finansiniais metais), turi būti pripažįstami ataskaitinio laikotarpio pajamomis arba sąnaudomis, išskyrus skirtumus, susijusius su grynosiomis investicijomis į užsienio įmonę.

11. Jei valiutinės skolos apmokamos kita, nei pirminio pripažinimo ataskaitinį laikotarpį, valiutų kursų skirtumas skaičiuojamas nuo paskutinės finansinės atskaitomybės datos. Jei sudaromos tarpinės finansinės atskaitomybės, valiutiniai straipsniai perskaičiuojami tarpiniais laikotarpiais (pavyzdžiui, kiekvieną mėnesį), o valiutos kurso pasikeitimo įtaka turi būti nustatoma nuo valiutinio straipsnio paskutinio perskaičiavimo datos.

12. Valiutos kurso skirtumai, kurie susidaro perskaičiavus valiutinius straipsnius, kurie iš esmės yra gryniosios investicijos į užsienio įmonę dalis, turi būti registruojami nuosavo kapitalo dalyje ir pripažįstami pajamomis ar sąnaudomis tik tada, kai ta investicija perleidžiama. Tokių valiutos kursų skirtumų gali atsirasti, jei patrunuojančios įmonės balanso valiutiniuose straipsniuose yra gautinų iš užsienio įmonės ar mokėtinų jai sumų, kurių artimiausiu metu nei gauti, nei mokėti neplanuojama. Šiems straipsniams nepriskiriamos iš užsienio įmonės gautinos ar jai mokėtinos prekybos operacijų sumos.

Punktas pakeistas:

Nr. VAS-7, 2006-07-14, Žin., 2006, Nr. 80-3174 (2006-07-22)

VI. UŽSIENIO ĮMONĖS VALIUTOS KURSŲ SKIRTUMAI

13. Konsoliduojant finansinę atskaitomybę, užsienio įmonės finansinės atskaitomybės rodikliai turi būti perskaičiuojami taip:

13.1. turtas ir įsipareigojimai bei nuosavas kapitalas (išskyrus ataskaitinių metų rezultata) perskaičiuojami pagal balanso datos valiutos kursą;

13.2. pajamos ir sąnaudos perskaičiuojamos pagal kiekvieno sandorio dienos valiutos kursą.

14. Visi valiutų kursų skirtumai, susidarę dėl užsienio įmonės finansinės atskaitomybės rodiklių perskaičiavimo, registruojami balanso nuosavo kapitalo dalyje, kur apskaitomi iki gryniosios investicijos perleidimo.

15. Jei valiutų kursų svyravimai nereikšmingi, užsienio įmonės finansinės atskaitomybės rodikliai gali būti perskaičiuojami taikant vidutinį laikotarpio valiutos kursą, pavyzdžiui, mėnesio ar ketvirčio.

16. Atitinkama užsienio įmonės perskaičiuotos finansinės atskaitomybės valiutos kursų skirtumų dalis konsoliduotame balanse turi būti priskiriama mažumos daliai, jei tokia yra.

17. Prestižas, atsiradęs dėl užsienio įmonės įsigijimo, turi būti apskaičiuojamas taikant įsigijimo dienos valiutos kursą. Vėliau atliekami tikrosios vertės koregavimai, susiję su prestižo nustatymu, taip pat apskaičiuojami taikant įsigijimo dienos valiutos kursą.

18. Atliekant konsolidavimo procedūras, valiutos kursų skirtumai neeliminuojami, kadangi jie parodo patronuojančios įmonės pajamų, sąnaudų ar nuosavybės pokyčius.

19. Užsienio įmonės pinigų srautai konsoliduotoje pinigų srautų ataskaitoje turi būti įvertinami pinigų srautų susidarymo dienos valiutos kursu.

20. Jei užsienio įmonės ir patronuojančios įmonės balanso datos nesutampa, finansines atskaitomybes leidžiama konsoliduoti, jeigu jos skiriasi ne daugiau kaip trimis mėnesiais (16-asis verslo apskaitos standartas „Konsoliduota finansinė atskaitomybė ir investicijos į dukterines įmones“). Tokiu atveju užsienio įmonės finansinė atskaitomybė perskaičiuojama pagal užsienio įmonės balanso datos valiutos kursą. Jei nuo užsienio įmonės balanso datos iki patronuojančios įmonės balanso datos įvyksta svarbių valiutos kurso pokyčių, finansinė atskaitomybė gali būti koreguojama.

21. Jei užsienio įmonė perleidžiama, įmonės nuosavo kapitalo dalyje sukaupta valiutos kursų skirtumų suma turi būti pripažįstama to laikotarpio pajamomis ar sąnaudomis. Jei perleidžiama tik dalis investicijos į užsienio įmonę, į pajamas ar sąnaudas įtraukiama valiutos kursų skirtumo dalis, proporcinga perleistai investicijos daliai.

VII. INFORMACIJOS ATSKLEIDIMAS FINANSINĖJE ATSKAITOMYBĖJE

22. Pelno (nuostolių) ataskaitos finansinės ir investicinės veiklos straipsnyje parodomas tik valiutos kurso pasikeitimo rezultatas (pelnas arba nuostolis dėl valiutos kurso pasikeitimo).

23. Finansinės atskaitomybės aiškinamajame rašte turi būti atskleista ši informacija:

23.1. valiutos kursų skirtumų suma, pripažinta ataskaitinio laikotarpio pajamomis ir sąnaudomis;

23.2. nuosavo kapitalo dalyje pateikti valiutos kursų skirtumų sumų likučiai laikotarpio pradžioje ir pabaigoje;

23.3. svarbūs valiutos kursų pasikeitimai, darantys reikšmingą įtaką finansinės atskaitomybės straipsniams po balanso datos.

VIII. BAIGIAMOSIOS NUOSTATOS

24. Šis standartas turi būti taikomas sudarant 2004 m. sausio 1 d. ir vėliau prasidedančių ataskaitinių laikotarpių finansinę atskaitomybę.